

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/32/2022
Identifikačné číslo spisu: 5119206058
Dátum vydania rozhodnutia: 25.09.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Nora Halmová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:5119206058.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne T. M. Š., narodenej XX. M. XXXX, Ž., O. XXXX/XX, zastúpenej advokátom JUDr. Mariánom Karáskom, Považská Bystrica, M. R. Štefánika 136/3, proti žalovaným 1/ B. A., narodenej X. B. XXXX, C., C. XXX/X, 2/ B. A., narodenému XX. G. XXXX, C., C. XXX/X a 3/ N. A., narodenej XX. V. XXXX, C., C. XXX/X, žalovaní 1/ až 3/ právne zastúpení advokátskou spoločnosťou JUDr. Dušan Divko, advokát, spol. s r. o., Považská Bystrica, Šoltésovej 346/1, IČO: 36 860 654, o určenie vlastníckeho práva a uloženie povinnosti, vedenom na Okresnom súde Žilina sp. zn. 6C/42/2019, o dovolaní žalovaných 1/ až 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 25. augusta 2021 č. k. 7Co/53/2021-260, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni priznáva nárok náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 6. októbra 2020 č. k. 6C/42/2019-165 určil, že spoluvlastnícky podiel na pozemku parcely „E“, parcely č. XXX o výmere 35 m² - orná pôda o veľkosti podielu 7/8, zapísaný v katastri nehnuteľností vedenom Okresným úradom Bytča, katastrálny odbor, na LV č. XXXX pre katastrálne územie C., obec C., okres K., je v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov žalovaných 2/ a 3/ (I. výrok), určil, že spoluvlastnícky podiel na pozemku parcely registra „E“, parcely č. XXX o výmere 47 m² - zastavaná plocha a nádvorie o veľkosti podielu 1/8, zapísaný v katastri nehnuteľností vedenom Okresným úradom Bytča, katastrálny odbor, na LV č. XXXX pre katastrálne územie C., obec C., okres K., je v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov žalovaných 2/ a 3/ (II. výrok), vo zvyšku žalobu zamietol (III. výrok) a vyslovil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (IV. výrok). Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 39, § 40a § 45, § 140, § 116, § 603 ods. 3, § 853 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) a § 185 ods. 3, § 185 ods. 3, § 185 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a vecne tým, že predkupné právo v zmysle § 140 Občianskeho zákonníka nemá osobnú povahu, ale je viazané na spoluvlastnícky podiel, čo znamená, že v dôsledku zmeny vlastníka k spoluvlastníckemu podielu zákonné predkupné právo

nezaniká, ale v závislosti na zmene vlastníctva sa mení iba osoba, ktorá je z predkupného práv oprávnená a predkupné právo zanikne až so zánikom spoluvlastníckeho podielu. Nakoľko sa žalobkyňa stala po pôvodnej vlastníčke spoluvlastníckeho podielu na daných pozemkoch novou spoluvlastníčkou so zápisom jej vlastníckych práv do katastra nehnuteľností v roku 2018, bola oprávnená na uplatnenie predkupného práva vzťahujúceho sa k jej spoluvlastníctvu predmetných pozemkov. Žalovaní 2/ a 3/ nadobudli spoluvlastnícke podiely (podiel 1/8 k KNE parc. č. XXX a podiel 7/8 k KNE parc. č. XXX v k. ú. C.) na základe kúpnej zmluvy zo dňa 18. mája 2016 s B. K., ktorej vklad bol povolený dňa 13. júna 2016. Žalobkyňa dňa 26. februára 2019 zaslala žalovaným 2/ a 3/ výzvu na odpredaj predmetných spoluvlastníckych podielov s tým, aby jej ponúkli na kúpu predmetné spoluvlastnícke podiely za rovnakých podmienok, za ktorých ich kúpili od B. K., pričom predmetné výzvy prevzala žalovaná 3/ dňa 27. februára 2019, ktorá prevzala aj výzvu adresovanú žalovanému 2/. Žalovaná 1/ nadobudla vlastnícke právo k spoluvlastníckym podielom k daným nehnuteľnostiam od žalovaných 2/ a 3/ na základe darovacej zmluvy zo dňa 1. marca 2019, ktorá zmluva bola zavkladovaná dňa 8. marca 2019. Žalobkyňa nadobudla vlastnícke právo k spoluvlastníckym podielom na predmetných nehnuteľnostiach, a to KNE parc. č. XXX vo výške 1/8 a KNE parc. č. XXX vo výške 30/64 na základe uznesenia o dedičstve č. 21D/547/2016-102, Dnot 201/2018 po poručiťelke A..

1.1. Návrh žalovaných na vykonanie dokazovania výsluchom žalovaného 2/ za účelom preukázania, či výzva na odpredaj spoluvlastníckych podielov bola doručená do jeho dispozície, zamietol vzhľadom na skutočnosť, že v rámci listinných dôkazov predložených zo strany žalobkyne bola predložená doručka, z ktorej vyplývalo, že predmetná výzva bola doručovaná adresátovi - žalovanému 2/ a prijatá dňa 27. februára 2019 jeho manželkou, teda žalovanou 3/. Súd konštatoval, že žalovaný 2/ mal objektívnu možnosť sa oboznámiť s obsahom predmetnej zásielky, nakoľko táto mu bola doručovaná na adresu, ktorú uvádzal ako adresu svojho pobytu na príslušných listoch vlastníctva. Prevzatím predmetnej zásielky manželkou žalovaného 2/ (žalovanou 3/) sa zásielka dostala do sféry dispozície žalovaného 2/ aj napriek tomu, že predmetnú zásielku osobne neprevzal. Predkupné právo žalobkyne v prípade prevodu, realizovaného kúpnu zmluvou zo dňa 18. mája 2016 medzi B. K. a žalovanými 2/ a 3/, bolo porušené, nakoľko nebolo preukázané, že by B. K. ponúkol prevádzané spoluvlastnícke podiely na predaj právnej predchodkyňi žalobkyne alebo žalobkyňi.

1.2. Súd mal zato, že žalovaní 2/ a 3/ tým, že predmetné spoluvlastnícke podiely previedli na žalovanú 1/ darovacou zmluvou zo dňa 1. marca 2019 ako na osobu blízku, vykonali predmetný úkon v rozpore so zákonom, nakoľko bolo preukázané, že zo strany žalobkyne sa dostala dňa 27. februára 2019 do dispozície žalovaných 2/ a 3/ výzva na odpredaj predmetných spoluvlastníckych podielov, a to za podmienok, za ktorých žalovaní 2/ a 3/ kúpili spoluvlastnícke podiely k predmetným nehnuteľnostiam od B. K.. Následne dňa 1. marca 2019 po tom, ako sa im dostala do dispozície výzva, došlo k uzavretiu darovacej zmluvy, na základe ktorej žalovaní 2/ a 3/ previedli svoje spoluvlastnícke podiely k predmetným nehnuteľnostiam na žalovanú 1/ ako na osobu blízku. Právny úkon - darovacia zmluva, ktorá bola uzatvorená po uplatnení nárokov z porušenia predkupného práva zo strany žalobkyne voči žalovaným 2/ a 3/, je absolútne neplatným právnym úkonom, nakoľko je v rozpore so zákonom, a to § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka, keď žalovaní 2/ a 3/ namiesto toho, aby vyhovel výzve žalobkyne a ponúkli jej na odkup spoluvlastnícke podiely, tieto previedli na tretiu osobu. Takýto úkon je pre rozpor so zákonom neplatný. Navyše, takýto prevod na blízku osobu zabraňoval žalobkyňi v ďalšom, aby sa domáhala voči žalovanej v rade 1/ nárokov z porušeného predkupného práva, čo je možné považovať aj za obchádzanie zákona, nakoľko síce zákon umožňuje previesť vec v podielovom spoluvlastníctve na osobu blízku bez povinnosti ponúknuť najskôr vec na odkup ostatným spoluvlastníkom, avšak vykonaním takého úkonu žalovaní 2/ a 3/ sťažili postup, ktorým by sa mohla domáhať nárokov z porušenia jej predkupného práva na základe pôvodnej kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi žalovanými 2/ a 3/ a B. K.. Preto darovaciu zmluvu uzatvorenú medzi žalovanými 1/ až 3/ považoval pre rozpor so zákonom za neplatnú, jej účinky teda nenastali a vlastníckymi predmetných spoluvlastníckych podielov zostali žalovaní 2/ a 3/ a v tejto časti vyhovel žalobe a určil, že sú bezpodielovými spoluvlastníkmi daných podielov na predmetných nehnuteľnostiach. O trovách konania rozhodol súd s poukazom na § 255 ods. 1, 2 CSP, keď bola žalobkyňa úspešná v polovici žalobného návrhu a v druhej polovici žalobného návrhu boli úspešní žalovaní 1/ až 3/.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 25. augusta 2021 č. k. 7Co/53/2021-260 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a II. a vo výrokoch III. a IV. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Žalobkyňa podala odvolanie voči výrokom III. a IV. rozsudku, ktorými bola čiastočne zamietnutá žaloba a bolo rozhodnuté o nároku trov konania a proti rozsudku vo výrokoch I., II. a IV. podali odvolanie žalovaní 1/ až 3/. Odvolací súd odôvodnil svoje rozhodnutie právne tým, že v prípade predkupného práva v zmysle § 140 Občianskeho zákonníka smrťou spoluvlastníka prechádza jeho spoluvlastnícky podiel na dedičov, ktorí sa zo zákona stávajú nositeľmi predkupného práva. Z povahy predkupného práva vyplýva, že je nerozlučne späté s existenciou vlastníctva k veci a okamihom smrti vlastníka (spoluvlastníka) sa preto dedičia stávajú aj nositeľmi predkupného práva. V preskúmvanej veci v čase podania žaloby bolo preukázané, že žalobkyňa v zmysle rozhodnutia Okresného súdu Žilina sp. zn. 21D 547/2016 nadobudla spoluvlastnícke podiely k sporným nehnuteľnostiam po právnej predchodkyni Q. A., rod. Š., preto má aktívnu vecnú legitimáciu v danom spore. V konaní nebolo sporné, že pôvodný podielový spoluvlastník B. K. pri prevode svojho spoluvlastníckeho podielu na žalovaných 2/ a 3/ kúpnu zmluvou zavkladovanou pod č. Z. XXX/XX neponúkol aj ostatným podielovým spoluvlastníkom (právnej predchodkyni žalobkyne, ani jej zákonným dedičom) svoj spoluvlastnícky podiel, čím došlo k porušeniu zákonného predkupného práva. Pokiaľ žalovaní v tejto súvislosti poukazovali na závery rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/91/2008, tieto nebolo možné aplikovať na daný prípad, nakoľko vychádza z iného skutkového stavu (či po porušení predkupného práva, keď nebol daný priestor na dohodu ostatných spoluvlastníkov o výkone predkupného práva, sa môže jeden z nich domáhať prevodu celého podielu - predmetu prevodu, pokiaľ ostatní spoluvlastníci zostávajú pasívni v obrane svojich práv, prípadne či po porušení zákonného predkupného práva môžu ostatní spoluvlastníci uzavrieť dohodu o prevode predkupného práva na iného spoluvlastníka, oprávnenie spoluvlastníka domáhať sa svojho nároku z porušenia predkupného práva len na pomernú časť podielu, ktorá zodpovedá výške jeho spoluvlastníckeho podielu). Pokiaľ išlo o závery absolútnej neplatnosti darovacej zmluvy z 1. marca 2019 žalovaní v odvolaní namietali iba nedoručenie výzvy žalobkyne zo dňa 26. februára 2019 žalovanému 2/ a v tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na bod 12. odôvodnenia tohto rozhodnutia. Argumentácia súdu o absolútnej neplatnosti darovacej zmluvy je mylná z dôvodu, že žalobkyňa sa nedovoľavala relatívnej neplatnosti právneho úkonu podľa § 40a Občianskeho zákonníka, keď by právne účinky pri dovolaní sa relatívnej neplatnosti nastali okamihom, keď jej prejav vôle by došiel všetkým účastníkom relatívne neplatného právneho úkonu, čoho by sa musela dovoľávať aj u prevodcu B. a aj u žalovaných 2/ a 3/. Žalovaní síce v odvolaní vzniesli námietku premlčania nároku žalobkyne, nakoľko žaloba mala byť podaná po uplynutí 3-ročnej premlčacej doby, avšak túto neuplatnili pred súdom prvej inštancie, predtým ako bolo vyhlásené uznesenie o skončení dokazovania (§ 154 CSP), preto odvolací súd nemohol v odvolacom konaní na túto námietku premlčania prihliadať. Podľa § 152 CSP hmotnoprávna námietka je právny úkon strany spôsobujúci zmenu, zánik alebo oslabenie práva protistrany. Medzi takýto právny úkon sa zaraďuje aj námietka premlčania. Uplatnenie hmotnoprávnej námietky podlieha sudcovskej a zákonnej koncentrácii konania podľa § 153 a § 154 CSP. Podľa § 154 CSP prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 6. októbra 2020 vyhlásil uznesenie, ktorým vyhlásil dokazovanie za skončené, a preto následne už nebolo možné uplatniť sporovými stranami žiadnu hmotnoprávnu námietku. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie náležite odôvodnil nevykonanie navrhovaného dôkazu výsluchom žalovaného 2/ ohľadne doručovania výzvy žalobkyne zo dňa 26. februára 2019, nakoľko uvedené bolo preukázané listinnými dôkazmi (kópie výziev, doručenky). Takýmto postupom súdu prvej inštancie nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a navyše žalovaní ohľadne doručovania výzvy uviedli vlastné skutočnosti aj vo vyjadrení žalovaných k samotnej žalobe, z ktorého súd vychádzal. Žaloba žalobkyne zamietnutá v časti, v ktorej sa domáhala uloženia povinnosti žalovaným 2/ a 3/, aby do 3 dní od právoplatnosti a vykonateľnosti rozhodnutia previedli na žalobkyňu kúpnu zmluvou ich spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnosti KNE par. č. XXX zapísanej na LV č. XXXX o veľkosti 7/8-in a KNE par. č. XXX zapísanej na LV č. XXXX o veľkosti 15/224, pričom súčasťou rozsudku by bola i kúpna zmluva. Odvolací súd sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie a výrok III. rozsudku zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie s tým, že v novom konaní sa bude súd musieť zaoberať predovšetkým či žalobkyňa

navrhuje uzavretie zmluvy za rovnakých podmienok ako žalovaní 2/ a 3/ nadobudli sporné spoluvlastnícke podiely, či sa domáhala ponuky pomernej časti podľa veľkosti podielov, keď LV č. XXXX vyplýva, že existujú aj ďalší podieloví spoluvlastníci okrem žalobkyne a žalovanej 1/ (pôvodne žalovaní 2/ a 3/) a z LV č. XXXX vyplýva, že podielovými spoluvlastníkmi sú iba sporové strany. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a II. ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a výrok III. a IV zrušil a vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu v celom rozsahu podali žalovaní 1/ až 3/ dovolanie (ďalej ako „dovolatelia“), ktorého prípustnosť vyvodzovali z ustanovenia § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1. Na odôvodnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP uviedli, že súd prvej inštancie odmietol vypočítať B. A. ako účastníka konania. B. A. sa nemohol zúčastniť prvého pojednávania a chcel byť v konaní vypočítaný, aby objasnil okolnosti ohľadne doručovania výzvy advokáta JUDr. Mariána Karáska z 26. februára 2019. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní neprihliadol na námietku premlčania uplatnenú vznesenú v odvolaní z 22. októbra 2020. Žaloba bola podaná na Okresný súd Žilina 28. mája 2019 teda po 3 rokoch od uzavretia kúpnej zmluvy zo dňa 4. mája 2016. Oprávnený sa mohol dovolávať relatívnej neplatnosti v občiansko-súdnom konaní len v lehote podľa § 101 Občianskeho zákonníka v 3 rokoch od uzavretia zmluvy. Teda keď nebola žaloba podaná 4. mája 2019 nárok sa premlčal vo všeobecnej 3-ročnej lehote a preto vzniesli túto námietku premlčania. Miera porušenia procesných práv žalovaného 2/ bola značná, výrazná, keď mu bolo znemožnené vysvetliť prekážky nedoručenia výzvy a nemožnosti sa dozvedieť čo žalobkyňa uplatňuje a spravodlivý súdny proces nebol naplnený, keď oba súdy nezistili skutkový stav potrebný pre ich rozhodnutie a výklad, ktorý použili aj pri aplikácii právnych noriem, bol s poukazom na skutkové a právne názory svojvoľný, neudržateľný a prijatý v zrejmom omyle.

3.2. Na odôvodnenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedli, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, ktoré považovali za nesprávne, mylné, odklonené od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v uznesení z 13. októbra 2009, sp. zn. 5Cdo/120/2009, keď uviedol že námietka premlčania je námietkou právnou a neuplatňuje sa ňou taká skutočnosť, ktorú je účastník povinný tvrdiť v zmysle vtedy platného § 101 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku najneskôr do vyhlásenia uznesenia súdu prvého stupňa, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach samej (§ 154 CSP). Dovolací súd v uznesení uviedol že zo žiadneho ustanovenia práva hmotného alebo procesného nevyplýva, že by námietky premlčania vymedzuje hmotným právom. Nevyplýva, že ju môže povinný subjekt uplatniť v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatného skončenia veci. Námietky premlčania sa netýka koncentračná zásada vyjadrená v § 154 CSP s výnimkou, ak by uplatnenie námietky premlčania bolo spojené s neprístupným uplatňovaním nových skutočností a dôkazov. Dovolanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu nemá vplyv na právne postavenie tretích osôb, ktoré dobromyseľne nadobudli vlastníctvo od účastníka relatívne neplatného úkonu v čase, ktorý predchádzal dovolaniu sa relatívnej neplatnosti s poukazom na rozsudok z 20. decembra 2011 sp. zn. 6Cdo/221/2010. Dovolanie sa relatívnej neplatnosti je právnym úkonom, ktorý musí vyjadrovať, ako skutočnosť, že ide o uplatnenie relatívnej neplatnosti, tak aj vadu právneho úkonu, ktorá v danej konkrétnej veci jeho relatívnu neplatnosť spôsobila (sp. zn. 3Cdo/187/2006). Bez dovolania sa relatívnej neplatnosti je právny úkon platný a súd, či iný orgán právnej ochrany bez toho jednostranného právneho úkonu (dovolania sa relatívnej neplatnosti) nemôže z úradnej povinnosti prihliadnuť na relatívnu neplatnosť (sp. zn. 4Cdo/136/2009). Žalovaní 1/ až 3/ navrhli, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie alternatívne podľa § 450 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Zároveň žiadajú priznať náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

3.3. Žalobca sa k podanému dovolaniu žalovaných 1/ až 3/ vyjadril a navrhol aby dovolací súd dovolanie žalovaných zamietol.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v

stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je procesne prípustné a treba ho odmietnuť. Na stručné odôvodnenie v zmysle § 451 ods. 3 veta prvá CSP dovolací súd uvádza nasledovné:

5. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

6. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jeho práv a záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces.

7. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 CSP, dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

7.1. Zároveň je potrebné poznamenať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov bez toho, aby z toho plynúce skutkové závery boli svojvoľné či ústavne neudržateľné, nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd pritom pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

8. Námietka žalovaných 1/ až 3/ smeruje proti nevykonanému navrhovanému dôkazu výsluchom žalovaného 2/ ohľadne doručovania výzvy žalobkyne zo dňa 26. februára 2019. Súd prvej inštancie sa vo svojom odôvodnení dostatočne vysporiadal s predmetnou námietkou, nakoľko uvedená skutočnosť (doručovanie výzvy) bola preukázaná listinnými dôkazmi (kópie výziev, doručenky). Takýmto postupom súdu prvej inštancie nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a navyše žalovaní ohľadne doručovania výzvy uviedli vlastné skutočnosti aj vo vyjadrení žalovaných k samotnej žalobe, z ktorého súd vychádzal, súd tak náležite odôvodnil nevykonanie navrhovaného dôkazu výsluchom žalovaného 2/.

9. Ďalej žalovaní 1/ až 3/ namietali, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní neprihliadol na námietku premlčania - fakticky v tejto časti odvolaciemu súdu dovolateľa vytykajú nesprávnosť právneho posúdenia veci (strana 2 ods. 4 dovolania) avšak prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych

právnych záveroch (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Aj z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

10. Na odôvodnenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods.1 písm. a) CSP dovolací súd uvádza nasledovné ustanovenia:

10.1 Podľa § 205a ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak: d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

10.2. Podľa § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

10.3. Podľa § 152 CSP hmotnoprávna námietka je právny úkon strany spôsobujúci zmenu, zánik alebo oslabenie práva protistrany.

10.4. Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

11. Účelom sudcovskej koncentrácie konania bolo zabezpečiť rýchlosť a hospodárnosť súdneho konania a zamedziť tak špekulatívnemu postupu strán (napr. v podobe oneskorene predkladaných vyjadrení obsahujúcich nové skutkové tvrdenia alebo nové návrhy na vykonanie dokazovania, ktoré bolo možné predložiť v skoršom štádiu konania) smerujúcemu k zbytočnému predlžovaniu konania (a k vzniku prieťahov v konaní), a zabezpečiť tak, aby poskytnutie súdnej ochrany bolo rýchle a účinné. Táto skutočnosť je o to výraznejšia, ak je strana sporu zastúpená advokátom, ktorý by mal chápať význam a dôsledky sudcovskej koncentrácie konania a ktorý by mal mať dostatočné vedomosti na to, aby posúdil, že nerešpektovanie výzvy súdu spojenej so sudcovskou koncentráciou môže mať za následok stratu sporu na strane svojho klienta. Sudcovská koncentrácia konania sa pritom vzťahuje aj na konania, ktoré začali pred 1. júlom 2016 (t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku), keďže prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 CSP vo svojej druhej vete vylučuje použitie iba spätnej sudcovskej koncentrácie, čo vychádza z toho, že sporové strany nemožno sankcionovať „do minulosti“, v ktorej právna úprava sudcovskej koncentrácie neexistovala, a nemohla sa ani v niekoľko rokov trvajúcim spore ani rozumne predpokladať, čím je vyjadrený ústavný princíp dôvery subjektov práva v objektívne právo (k tomu viď aj: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. C. H. Beck: Praha, 2016, s. 1497).

12. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné dodať, že žalovaní 1/ až 3/ na preukázanie svojich tvrdení poukázali na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydané v období účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Predmetné konanie bolo vedené počas platnosti a účinnosti Civilného sporového poriadku. V zmysle § 151 CSP sa za hmotnoprávnu námietku považuje právny úkon strany, ktorý spôsobuje zmenu, zánik alebo oslabenie práva protistrany. Žalovaní boli povinní vzniesť námietku premlčania najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým okresný súd dokazovanie skončil. Žalovaní 1/ až 3/ počas celého konania pred súdom prvej inštancie nevzniesli námietku premlčania, táto bola vznesená žalovaným až v podanom odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Žilina zo 6. októbra 2019 sp. zn. 6C/42/2019. Právne posúdenie súdu vychádza z novej právnej úpravy civilného konania, ktorá sa podstatným spôsobom líši od Občianskeho súdneho poriadku.

13. Dovolatelia v predmetnom dovolaní odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu preukazovali citáciou časti uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa

13. októbra 2009 sp. zn. 5Cdo 120/2009, v ktorej najvyšší súd ako súd dovolací vyslovil záver, že námietky premlčania sa netýka koncentračná zásada konania vyjadrená v ustanoveniach § 120 ods. 4 a § 205a Občianskeho súdneho poriadku, s výnimkou ak by uplatnenie námietky premlčania bolo spojené s neprípustným uplatňovaním nových skutočností a dôkazov. Dovolací súd upriamil pozornosť na tú skutočnosť, že v prejednávanej právnej veci bol nielen rozsudok odvolacieho súdu ale aj súdu prvej inštancie vyhlásený až za účinnosti Civilného sporového poriadku.

14. Z uvedeného vyplýva, že Civilný sporový poriadok upravuje podmienky, za splnenia ktorých možno uplatniť námietku premlčania až v odvolacom konaní odlišným a prísnejším spôsobom ako Občiansky súdny poriadok. Zatiaľ, čo ustanovenie § 205a ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku sa zaoberalo skutočnosťami a dôkazmi, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa a netýkalo sa námietky premlčania, ktorá nepatrí medzi skutočnosti a dôkazy, týkajúce sa skutkových tvrdení alebo aplikácie práva, ale je námietkou právnou, ustanovenie § 366 v spojení s ust. § 149 a § 152 CSP medzi novoty v odvolacom konaní zahŕňa aj hmotnoprávnu námietku, ktorou je okrem iného aj námietka premlčania. Z uvedeného vyplýva, že právna otázka - či sa koncentračná zásada konania, vyjadrená v ustanoveniach § 120 ods. 4 a § 205a Občianskeho súdneho poriadku, týka uplatnenia námietky premlčania (ktorá bola riešená dovolacím súdom v rozhodnutí, na ktoré sa dovolateľ odvolával a ktorá by v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP mohla prípadne zakladať prípustnosť dovolania) - nie je rozhodujúca pre prejednanú právnu vec. Dovolací súd poukazuje na to, že od nadobudnutia účinnosti CSP možno v odvolacom konaní vzniesť námietku premlčania (ako hmotnoprávnu námietku patriacu medzi prostriedky procesnej obrany a procesného útoku) iba za splnenia predpokladov uvedených v ustanovení § 366 CSP, ktoré však nie je prevzatím doterajšej úpravy § 205a ods. 1 OSP, ako sa mylne domnievajú dovolatelia. Je zrejmé, že v ustanovení § 366 CSP bola úprava novôt v odvolacom konaní nanovo konštruovaná tak, aby zodpovedala celkovej koncepcii nového procesného kódexu. Vzhľadom na uvedené sa dovolací súd nestotožnil s názorom dovolateľov, že odvolací súd v danom prípade nerešpektoval skoršie rozhodnutie vydané dovolacím súdom v skutkovo a právne podobnej veci a pri rovnakých podmienkach posúdil právne relevantnú otázku odlišne. Žalovaným 1/ až 3/ označené rozhodnutie teda neriešilo otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu v posudzovanej veci.

15. Dovolatelia v predmetnom dovolaní odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu preukazovali aj poukázaním na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/221/2010, sp. zn. 3Cdo/187/2006, sp. zn. 4Cdo/136/2009. Dovolací súd opätovne v tejto súvislosti považuje za potrebné dodať, že žalovaní 1/ až 3/ na preukázanie svojich tvrdení poukázali na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydané v období účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Predmetné konanie bolo vedené počas platnosti a účinnosti Civilného sporového poriadku.

16. Dovolací súd na uvedenom základe dospel k záveru, že žalovaní 1/ až 3/ neopodstatnene namietali nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie ich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP) a odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP). Prípustnosť dovolania z týchto ustanovení nevyplýva. Dovolací súd preto dovolanie žalovaných 1/ až 3/ odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

17. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.